

3. Кремень В. Професійній освіті потрібна цілісна, ефективна державна політика і сучасний науковий супровід / В. Кремень // Професійно-технічна освіта. – 2016. – № 2. – С. 10-13.

4. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. Проект. – К.: Шкільний світ, 2001. – 16 с.

5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] / Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.

6. Стандарт вищої освіти України. Проект. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/.../015.21-profesijna-osvita-xarchovi-technologie-bakalavr->

Короткова Л.І.

кандидат педагогічних наук, директор,

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю»

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ В УМОВАХ ОСВІТНЬО-ВИРОБНИЧОГО КЛАСТЕРУ

Сучасні процеси інтеграції та глобалізації, поступовий соціально-економічний розвиток країни зумовлює необхідність підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема сфери послуг, яка є однією із найважливіших і дедалі значніших складових національної економіки. Сьогодні виробництво вимагає конкурентоспроможних кваліфікованих робітників з високим рівнем знань технологічних процесів, спроможних самостійно знаходити рішення у нестандартних ситуаціях, проявляти ініціативу, враховувати індивідуальні особливості замовника послуг, його смаки та низку інших чинників. З огляду на досвід розвинутих країн світу, питання підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців можуть бути ефективно вирішеними в рамках освітньо-виробничих кластерів, діяльність яких дозволяє

результативно використовувати кадрові, науково-інформаційні, фінансові ресурси, сучасні виробничі й освітні технології, нові форми, методи й інноваційні підходи до професійної підготовки.

У Запорізькій області успішно функціонує освітньо-виробничий кластер інноваційних швейних технологій (далі – ОВК), учасниками якого є дев'ять провідних підприємства швейної галузі регіону та базовий заклад професійної (професійно-технічної) освіти для підготовки фахівців сфери послуг регіону – Запорізьке вище професійне училище моди і стилю. З урахуванням особливостей сутності та структури ОВК, методологічний концепт професійної підготовки відображає взаємозв'язок і взаємодію різних підходів загальнонаукової та конкретно-наукової методології.

Важливе значення у створенні концептуальної моделі цілісного процесу професійної підготовки надається *системному підходу*, який реалізує загальнометодологічні принципи побудови структури змісту теоретичної і практичної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг із урахуванням особливостей їх професійної діяльності. Ми погоджуємося з думкою українських науковців, що системний підхід – це спосіб наукового пізнання та практичної діяльності, який вимагає розгляду частин у нерозривній єдності з цілим [3, с. 536]. У рамках соціального партнерства кластерного типу такий підхід сприяє об'єднанню інтересів професійної (професійно-технічної) освіти та ринку праці, дозволяє розглядати окремі структурні компоненти професійної підготовки як цілісну структуру, націлену на досягнення результатів.

Окремої уваги в рамках гуманістичної освітньої парадигми заслуговує *особистісно-діяльнісний підхід*. За оцінкою вітчизняного академіка Н. Ничкало, використання в навчальному процесі цього підходу «сприятиме духовному розвитку особистості майбутнього фахівця, формуванню національної свідомості, патріотизму, почуття професійної честі і гідності, вміння працювати у виробничому колективі» [2, с. 92]. Особистісно-діяльнісний підхід враховує тенденції розвитку самої особистості, сприяє професійному

розвитку фахівця через різні сфери діяльності, створює умови для розвитку гармонійної, морально-досконалої, соціально-активної, професійно-компетентної та конкурентоспроможної особистості, яка здібна активно реагувати на зміни, що відбуваються у техніці та технологіях виробництва.

В умовах освітньо-виробничого кластеру зміст професійної підготовки інтегрує ідеї компетентнісного підходу та технологію модульного навчання в *модульно-компетентнісний підхід*, ключовою відмінністю якого є орієнтація на досягнення результатів навчальної роботи, виражених у набутті учнями професійно та соціально важливих компетентностей; використання інтеграції теоретичної і практичної складових навчання; оптимізація навчально-виробничого процесу; доступність, відкритість та демократичність навчання, створення відносин довіри між педагогічними працівниками та учнями; встановлення між ними постійного зворотного зв'язку; формування в учнів свідомої відповідальності за власні навчальні досягнення та мотивації до активного навчання, професійної самореалізації, розкриття й розвитку творчих здібностей; індивідуальний підхід тощо [1, с. 123].

Використання *функціонального підходу*, який є інструментом виявлення затребуваних та перспективних професій, трудових функцій, операцій, кваліфікацій, необхідних компетентностей фахівців сфери послуг забезпечує достовірну інформацію для розробників професійних й освітніх стандартів у сфері праці та професійній (професійно-технічній) освіті, дозволяє своєчасно оновлювати зміст професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до змін, що відбуваються у галузі.

Реалізація функціонального підходу передбачає його інтеграцію з *маркетинговим*. Застосування маркетингових технологій забезпечує обґрунтування попиту і пропозицій освітніх послуг на ринку праці, проектування особистісно-розвивального, інформаційно-освітнього середовища, сприяє розвитку професійної підготовки та забезпечує її тісний зв'язок із соціальними партнерами.

Отже, використання запропонованого методологічного концепту, заснованому на взаємопов'язаних підходах, сприятиме розробленню такої методичної системи професійної підготовки в умовах освітньо-виробничого кластеру, яка дозволить підвищувати рівень професійної компетентності майбутніх фахівців сфери послуг, опановувати інноваційні знання і вміння, що позитивно позначиться на їхній професійній діяльності та забезпечить баланс інтересів підприємств й навчальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Список використаних джерел:

1. Короткова Л.І. Педагогічні умови створення професійних стандартів швейного профілю на основі компетентнісного підходу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти. Київ, 2012. 237 с.
2. Ничкало Н.Г. Трансформація професійно-технічної освіти України: монографія. К.: Педагогічна думка, 2008. 200 с.
3. Філософський словник соціальних термінів / [В.П. Андрущенко та ін.] ; за ред. В.П. Андрущенко. К.: Р.И.Ф. ; Харків, 2005. 671 с.

Мозговий В.Л.

*доктор педагогічних наук, доцент,
Відокремлений підрозділ «Миколаївська філія
Київського національного університету культури і мистецтв»*

ПРОФЕСІЙНИЙ ЕГОЦЕНТРИЗМ УЧИТЕЛЯ: НОВЕ СЕМАНТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ПОНЯТТЯ

Аналізуючи сучасні нововведення вітчизняної системи середньої освіти (Концепція Нової української школи), спостерігаємо тенденцію особистісного визначення учня й учителя як центральних фігур освітнього процесу. Щодо значущості першого суб'єкта педагогічної взаємодії – учня, то визначений аспект концептуально підтверджено такими ключовими компонентами як: /05 Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками та